

uit inlandsch materiaal, o. a. uit de buurt van Hengelo. En *bijna* steeds met volkomen succes. De eenige maal, dat mijn kweek mislukte, was het vorige jaar.

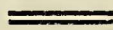
Van de vier soorten, die herhaaldelijk alom gekweekt worden: *Endromis versicolora* L., *Saturnia pavonia* L., *Agria tau* L. en *Saturnia pyri* Schiff., gelukte mij hier ter stede steeds de eerste het best, de tweede iets minder goed, de derde slecht en de vierde zeer slecht.

De oplossing van het raadsel, waardoor de een of andere soort niet voorkomt in een streek, waar de voedselplant in overvloed aanwezig is, moet m. i. niet worden gezocht in den invloed van den bodem op het voedsel. *Catocala fraxini* L. bijv. kweek ik jaar op jaar in „Artis”. Steeds blijven mijn rupsen van deze soort kerngezond en bereiken de vlinders een normale grootte. Toch is *Cat. fraxini* zeer zeldzaam in Nederland, ofschoon overal hier te lande populieren groeien. Ook *Stauropus fagi* L. en *Dendrolimus pini* L. laten zich te Amsterdam met Amsterdamsch voedsel uiterst gemakkelijk kweeken.

Kan het al of niet voorkomen van bepaalde parasieten misschien de oorzaak zijn, dat een soort in de eene streek wel voorkomt, en in de andere niet?

Te Amsterdam is bijv. *Ourapteryx sambucaria* L. zeer algemeen, ook *Orgyia antiqua* L., ofschoon het vele stof, waarmee de lucht hier is bezwangerd en waarmee de voederplanten worden bezoedeld en de straatverlichting van ongunstigen invloed zijn op het voortbestaan van deze soorten. Maar uit de in de vrije natuur hier ter stede gevonden rupsen van *Orgyia antiqua* L. kweekte ik zeer zelden, uit die van *Ourapteryx sambucaria* L. nimmer parasieten. Slechts ééns kweekte ik uit een rups van *Cosmotriche potatoria* L., een soort, die op een zeer klein terrein bij Amsterdam jaren lang in stand is gebleven, sluipwespen.

R. A. POLAK.

Tweede Generatie van *Smerinthus populi* L.

Naar aanleiding van de bespreking over de tweede generatie van *Smerinthus populi* L. in de Ent. Ber. deel VIII, pag. 241, door den Heer LEMPKE, deel ik mee, dat, naar

mijn op ervaring en herhaalde waarneming gegronde meening, deze soort hier te lande, althans in de omgeving van Amsterdam, waar ze zeer algemeen is, in den regel twee generaties per jaar heeft. Ik heb deze soort herhaaldelijk gekweekt; uit eieren van de voorjaarsvlinders heb ik steeds in den nazomer de tweede generatie zien verschijnen. Nu is misschien het kweken binnenshuis van invloed. Ook van *Ourapteryx sambucaria* L. bijv. krijg ik telken jare een tweede, vruchtbare generatie, die ik in de vrije natuur nimmer heb ontmoet. De na-zomer-vlinders wijken door smalleren vleugelvorm en iets lichtere kleur van den stamvorm af. Maar van *Smerinthus populi* L. ziet men tot ver in October nog veel rupsen in de vrije natuur.

Nu kan het bij *Smerinthus populi* ook zijn als bij *Papilio machaon* L. bijv., en soms ook bij *Pieris brassicae* L. Een deel van de overwinterde poppen van deze beide soorten blijft soms liggen. Die poppen komen gelijktijdig uit met die der zomergeneratie.

Maar ik houd het toch voor zéér waarschijnlijk, dat de *Smerinthus populi*-rupsen, die men tot laat in October veelvuldig in de vrije natuur ziet, van een tweede generatie zijn. Bovendien heb ik nog nimmer waargenomen, dat overwinterde poppen van deze soort tot ver in den zomer blijven liggen.

R. A. POLAK.

De pas uitgekomen rupsen van *Malacosoma neustria* L. kunnen een langen weg afleggen.

In „Artis” heeft men dezen winter getracht, de dreigende ringelrupsenplaag op de bekende wijze te voorkomen door de eieringen weg te knippen.

Ik heb de verzamelde eieren in een kist in mijn bijenstal gezet, ten einde de er zich eventueel uit ontwikkelende *Chalcididae* dezen zomer los te laten. De kist is met grof gaas afgedekt.

Ik had gedacht, dat de jonge rupsjes zich niet ver van de kist zouden verwijderen, omdat de eieren steeds in de nabijheid van de slapende knoppen worden afgezet. Ze vinden dus het voedsel in de onmiddellijke nabijheid. Maar nu is mij gebleken, dat, indien ze hun voedsel niet vlak